

Asbestfare for yrker i bygge- og anleggsnæringen

Mange som arbeider innenfor bygg- og anleggsnæringen, kan bli utsatt for asbest. Alle arbeidsgivere i bransjen har ansvar for å sikre at egne arbeidstakere ikke blir eksponert for asbest i arbeidet.

Det er ikke bare arbeidstakere i virksomheter som driver med asbestsanering som kan bli utsatt for **asbest**. De fleste yrker innen bygg- og anlegg kan komme i kontakt med materialer som inneholder asbest.

Det er viktig at virksomheter med arbeidstakere i risikogruppen kjenner til helserisikoen ved innånding av asbeststøv. De må vite hva de skal gjøre **dersom de støter på asbestmateriale i arbeidet**. Ved mistanke om asbest på arbeidsplassen, må arbeidstakerne stoppe arbeidet og ta kontakt med en person som har den nødvendige fagkompetansen.

Arbeidstakere i risikogruppen

Grupper som er særlig utsatt for asbesteksponering:

- rørleggere
- elektrikere
- snekkere
- rivearbeidere
- fagarbeidere innen varme-, ventilasjons- og sanitærteknikk (VVS)
- isolatører
- montører av datakabler og bredbånd
- teppeleggere og montører av andre typer gulvbelegg
- taktekkere
- vaktmestere
- vedlikeholdspersonale
- rengjøringspersonale på byggeplasser
- personell som rydder branntomter
- innsatspersonell som brannfolk, politi og forsvarspersonell
- andre yrkesgrupper som jobber i takhulrom, hulromspaneler og andre områder der støv hopper seg opp

Arbeidsgiveren skal kartlegge og forebygge

Arbeidsgiveren skal på forhånd undersøke om arbeidet kan medføre risiko for eksponering av støv med asbestfiber. Dette innebærer blant annet at arbeidsgiveren skal kartlegge hva slags materiale det skal arbeides med. Arbeidsgiveren bør derfor begynne med å innhente opplysninger fra **byggets eller installasjonens eier**.

Mange [byggere](#) og oppdragsgivere har ikke nok kunnskap om asbest og hvor det finnes i egne bygg. Mange forventer at håndverkerne har kunnskap om hvor asbest kan forekomme. Dette er langt fra tilfelle, og spesielt unge arbeidstakere har lite kunnskap om asbest og hvor det er sannsynlig at de kan støte på det.

“ Mange arbeidstakere – særlig unge – mangler kunnskap om asbest.

Arbeidsgivere skal ha nødvendige rutiner for å sikre at eventuell asbest blir avdekket. Dette må skje før arbeidstakere blir satt til arbeid som kan medføre eksponering for støv med asbestfibre.

Arbeidsgivere og enmannsbedrifter skal følge planen for [sikkerhet, helse og arbeidsmiljø \(SHA-planen\)](#) som byggherre skal ha sørget for. Dersom en slik plan mangler, må arbeidsgiver etterspørre den hos byggherren. I en slik SHA-plan skal risikoområder i byggeprosjektet være beskrevet – også forekomst av asbestmaterialer. Er bygget oppført før 1985, bør en SHA-planen inneholde en kartlegging av om det er asbestmaterialer i bygget. Om en virksomhet støter på materialer som de mistenker å inneholde asbest, har virksomheten plikt til å informere byggherren.

Les mer om hva du bør gjøre hvis du mistenker at et materiale inneholder asbest: [Hva gjør du hvis du støter på asbest?](#)

Informasjon og opplæring om asbest

Arbeidsgiver med arbeidstakere i risikogruppen må sørge for å gi dem nødvendig informasjon og opplæring om følgende tema:

- Hva asbest er
- Hvor asbest kan forekomme innenfor eget yrke
- Helseeffekter av asbesteksponering
- Hvilke rutiner arbeidstakerne og virksomheten skal følge ved mistanke om asbest

I en rutine bør det komme klart frem at ved mistanke om asbest, skal arbeidet stanses, og arbeidsgiver og andre med ansvar for sikkerhet på stedet varsles.

I tvilstilfeller bør man kontakte miljøkartlegger som kan ta prøver av materialet. En analyse for å bekrefte eller avkrefte om prøven inneholder asbest, vil som regel være klar på noen dager.

Dersom det viser seg å være asbestmateriale, og arbeidet medfører fare for spredning av støv med asbestfibre, skal videre arbeid utføres av en virksomhet som har [tillatelse fra Arbeidstilsynet](#) til å arbeide med asbest. Det er forbudt for andre virksomheter å arbeide med asbest.

Regelverk

Om opplæring ved risiko for eksponering av farlige kjemikalier:

[Forskrift om utførelse av arbeid § 3-4](#)